

Sygn. akt III S 5/12

POSTANOWIENIE

Dnia 12 września 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSA Barbara Ciuraszkiewicz

Sędziowie: SA Danuta Rychlik - Dobrowolska

SO del. Ireneusz Lejczak (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 12 września 2012 r.

na posiedzeniu niejawnym

skargi A. L. reprezentowanej przez przedstawiciela ustawowego A. G. na przewlekłość postępowania przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu

w sprawie sygn. VII U 1691/09,

z wniosku A. L. reprezentowanej przez przedstawiciela ustawowego A. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

o rentę rodzinną w związku z wypadkiem przy pracy

postanawia:

I. stwierdzić, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu pod sygnaturą VII U 1691/09 nastąpiła przewlekłość postępowania po dniu 10.01.2012r.

II. przyznać od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego we Wrocławiu na rzecz A. L. sumę pieniężną w wysokości 2000 zł (dwa tysiące), a dalej idące żądanie w tym zakresie oddalić.

Uzasadnienie:

A. G. – przedstawiciel ustawowy małoletniej A. L. - wniosła w dniu 16.07.2012r. skargę na przewlekłość postępowania przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu Wydziałem Ubezpieczeń Społecznych w sprawie VII U 1691/09 z odwołania A. L. o rentę rodzinną w związku z wypadkiem przy pracy. W skardze domagała się stwierdzenia przewlekłości powyższego postępowania oraz zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz małoletniej wnioskodawczynie 20.000 zł tytułem odpowiedniej sumy pieniężnej. Wniosła również o zalecenie Sądowi Okręgowemu wyznaczenia terminu rozprawy nie później niż w ciągu miesiąca od daty rozpoznania skargi. W uzasadnieniu skargi wskazała, że Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 12.03.2010r. zawiesił postępowanie w sprawie zainicjowane odwołaniem wnioskodawczynie wniesionym w dniu 29.09.2009r. Następnie Sąd postanowieniami z 3.06.2011r. i 7.09.2012r. nie uwzględnił wniosków wnioskodawczynie o podjęcie zawieszzonego postępowania pomimo, że wskazywała ona na bezzasadność stanowiska Sądu, iż rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy zależy od wyniku sprawy toczącej się przed Sądem Rejonowym dla m. st. Warszawy o ustalenie zdarzenia za wypadek przy pracy. W efekcie zaskarżenia przez wnioskodawczynie postanowienia z 7.09.2012r. Sąd Apelacyjny uchylił to postanowienie wskazując, że nie było podstaw do zawieszenia postępowania. Pomimo tego Sąd Okręgowy nie podjął nadal żadnych czynności w sprawie, co

skutkowało rażącym naruszeniem prawa wnioskodawczyni do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki tym bardziej, że od wniesienia odwołania upłynęły blisko 3 lata, a Sąd nie przeprowadził żadnego dowodu w sprawie.

Reprezentujący Skarb Państwa Prezes Sądu Okręgowego we Wrocławiu wniósł o jej oddalenie. W piśmie tym podniósł m.in. że Sąd Okręgowy uwzględniając wniosek wnioskodawczyni zawiesił postępowanie w sprawie postanowieniem z 12.03.2010r. z uwagi na toczące się postępowanie o ustalenie wypadku przy pracy. Ponadto wskazał, iż sprawa jest w toku wobec tego brak jest argumentów do uznania zasadności skargi na podstawie przepisów ustawy z 17.06.2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez uzasadnionej zwłoki.

Z akt sprawy VII U 1691/09 wynikało, że inicjujące spór odwołanie wpłynęło do Sądu Okręgowego w dniu 8.10.2009r. Pismem z 3.03.2010r. wnioskodawczyni wniosła o zawieszenie postępowania do czasu prawomocnego zakończenia postępowania toczącego się przez Sądem Rejonowym dla Wrocławia Śródmieście o ustalenie. Na rozprawie w dniu 12.03.2010r. pełnomocnik pozwanej oświadczył, że nie sprzeciwia się uwzględnieniu tego wniosku wobec czego Sąd zawiesił postępowanie. W piśmie z 3.01.2011r. wnioskodawczyni odpowiadając na pisma Sądu Okręgowego we Wrocławiu wnosila: „o dalsze zawieszenie postępowania”, natomiast w dniu 6.05.2011r. złożyła wniosek o podjęcie zawieszono postępowania podnosząc, że jego zawieszenie było bezzasadne. Postanowieniem z 3.06.2011r. Sąd Okręgowy odmówił podjęcia zawieszono postępowania wskazując, że postępowanie przed Sądem Rejonowym w Warszawie, od którego wyniku zależy rozstrzygnięcie sprawy (art. 177 § 1 pkt 1-4 kpc) nie zostało ukończone oraz argumentując, iż podjęcie postępowania byłoby nieuzasadnione ze względu na liczne już przeprowadzone i zawnioskowane dowody przed Sądem Rejonowych, których powtarzanie przed Sądem Okręgowym byłoby sprzeczne z zasadą ekonomiki procesowej. Postanowienia tego wnioskodawczyni nie zaskarżyła lecz w dniu 17.08.2011r. ponowiła wniosek o podjęcie zawieszono postępowania. Postanowieniem z dnia 7.09.2011r. Sąd Okręgowy również odmówił podjęcia zawieszono postępowania uzasadniając orzeczenie w sposób identyczny jak w postanowieniu z dnia 3.06.2011r. Wskutek zażalenia wnioskodawczyni sąd II instancji postanowieniem z 7.12.2011r. uchylił postanowienie Sądu Okręgowego z 7.09.2011r. wskazując, że sąd I instancji bezzasadnie odmówił podjęcia zawieszono postępowania skoro nie istniała podstawa do jego zawieszenia. Akta sprawy zostały zwrócone Sądowi Okręgowemu w dniu 10.01.2012r. po czym Sąd Okręgowy wystąpił do Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy o udostępnienie akt sprawy z powództwa A. G. o ustalenie. Zwrot tych akt w dniu 9.02.2012r. jest ostatnim zdarzeniem odnotowanym w aktach sprawy.

Przy tych ustaleniach Sąd Apelacyjny zważył, że skarga o stwierdzenie, że w postępowaniu przed sądem nastąpiła przewlekłość postępowania może być uwzględniona, jeśli są podstawy do przyjęcia, że na skutek działania lub bezczynności Sądu naruszone zostało prawo strony do rozpoznania jej sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (por. art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki; Dz.U. Nr 179, poz. 1843 ze zm). W myśl natomiast przepisu art. 2 cyt. ustawy, o nieuzasadnionej zwloce można mówić wówczas, jeśli postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne do jego zakończenia, uwzględniając ocenę terminowości i prawidłowości czynności sądowych, ale także zachowań stron, a w szczególności strony, która zarzuca przewlekłość postępowania. Z treści skargi należało wnosić, że przewlekłość postępowania wiązana była przez skarżącą przede wszystkim z bezzasadną odmową podjęcia zawieszono postępowania i będącym tego następstwem brakiem jakichkolwiek czynności procesowych zmierzających do rozstrzygnięcia sporu. Jak wynikało z przytoczonych wyżej normatywnych przesłanek ustalania przewlekłości postępowania - nieuzasadniona zwłoka w rozstrzygnięciu sprawy winna być następstwem działań lub zaniechań sądu, ocenianych z uwzględnieniem terminowości i prawidłowości czynności sądowych. Wiążąca dla tej oceny treść postanowienia Sądu Apelacyjnego z 7.12.2011r. wskazywała na niezasadną odmowę podjęcia przez Sąd Okręgowy zawieszono postępowania. Zgodzić się też należało z zawartym w uzasadnieniu postanowienia z 7.12.2011r. poglądem o bezzasadności zawieszenia przez Sąd Okręgowy postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 kpc. Oznaczało to tym samym, że zarówno postanowienie z 12.03.2010r. o zawieszeniu postępowania jak i postanowienia z 3.06.2011r. i z 7.09.2011r. były nieprawidłowymi czynnościami sądowymi. Jednak nie każde błędne zawieszenie postępowania oraz nieuzasadniona odmowa jego podjęcia powodują skutek w postaci naruszenia prawa strony do rozpoznania jej sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej

zwłoki – w rozumieniu art. 1 cyt. ustawy z 17.06.2004r. - choć zawsze prowadzą te uchybienia do wydłużenia postępowania. Jak już wskazano wyżej wystąpienie takiego skutku zależy od oceny takich kryteriów jak: charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilosci, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. W rozpoznawanej sprawie zawieszenie postępowania nastąpiło niewątpliwie na wniosek skarżącej i, aż do złożenia przez nią wniosku o podjęcie postępowania, odpowiadało stanowisku procesowemu skarżącej, która nie złożyła przed Sądem Okręgowym ani dowodów ani wniosków dowodowych zmierzających do wykazania, iż śmiertelny wypadek ojca wnioskodawczyni był wypadkiem przy pracy. Należało również zauważyć i to, że odmawiające podjęcia zawieszono postępowanie postanowieniem z 3.06.2011r. nie zastało przez wnioskodawczynię zaskarżone oraz to, iż do tej pory nie złożyła ona dowodów zmierzających do merytorycznego rozstrzygnięcia sporu przez Sąd Okręgowy. Mając to na względzie należało uznać, że pomimo błędnych czynności procesowych Sądu Okręgowego nie wystąpiła - do dnia 10.01.2012r. - zwłoka powodująca naruszenia prawa skarżącej do rozpoznania jej sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki – w rozumieniu art. 1 cyt. ustawy z 17.06.2004r. Inaczej natomiast należało ocenić sytuację po tej dacie, to jest po dacie zwrotu akt Sądowi Okręgowemu (10.01.2012r.) wraz z postanowieniem z 7.12.2011r. Postanowienie to, uchylające postanowienie Sądu Okręgowego z 7.09.2011r., skutkowało koniecznością ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy wniosku skarżącej z 17.08.2011r. w przedmiocie podjęcia zawieszono postępowania, a ściślej rzecz ujmując – z uwagi na treść art. 386 § 6 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc – obowiązywały go do podjęcia zawieszono postępowania, a co za tym idzie do podjęcia czynności procesowych zmierzających do merytorycznego rozstrzygnięcia sporu. Po zwrocie akt sprawy przez sąd II instancji Sąd Okręgowy nie podjął takich czynności, a jak wskazują akta sprawy – po dniu 9.02.2012r. aż do daty wniesienia skargi - zaniechał podejmowania jakichkolwiek czynności. Mając to na względzie należało, na podstawie art. 12 ust. 2 cyt. ustawy z 17 czerwca 2004 r., uwzględnić skargę i stwierdzić przewlekłość postępowania jak w punkcie I sentencji postanowienia. Ze względu na stwierdzenie przewlekłości jedynie od dnia 10.01.2012r. Sąd Apelacyjny na podstawie art. 12 ust. 4 cyt. ustawy przyznał skarżącej sumę pieniężną w kwocie 2000 zł. Natomiast zbędne było dokonanie zaleceń Sądowi Okręgowemu w sposób żądany we wniosku. Jak zostało wskazane wyżej Sąd Okręgowy zobligowany został do podjęcia zawieszono postępowania, co jest tożsame z obowiązkiem podjęcia czynności procesowych zmierzających do rozstrzygnięcia sprawy. Prawem jednak tego Sądu pozostaje wybór właściwych do tego czynności. W sytuacji zatem braku wniosków dowodowych Sąd oceni czy określi wnioskodawczyni termin na zgłoszenie dowodów, czy też właściwe jest w tym celu wyznaczenie rozprawy.